

несанкціонованого доступу, протидія загрозам, управління безпекою та контроль доступу в хмарних технологіях забезпечується через багатофакторну аутентифікацію, надійну систему паролів та ефективну архітектуру безпеки хмарного середовища, що забезпечує високий рівень захисту даних. Щороку відбувається зростання попиту на застосування хмарних технологій в бізнесі та інших сферах життя.

Формування надійних та довготривалих відносин між постачальниками та клієнтами є можливим через застосування корпоративних порталів та мереж, де зосереджено інформаційні ресурси підприємств для створення спільного доступу до участі у конференціях, проектах, проведення вебінарів, обміну інформацією, тощо.

Таким чином, сучасний розвиток інформаційних технологій сприяє не лише швидкому доступу до інформації, а й зростанню рівня її економічної безпеки, захисту від витоку та несанкціонованого доступу, зменшенню рівня ризиків, застосуванню механізмів управління інформаційною та економічною безпекою не лише на рівні підприємств, а й в Україні.

Список використаних джерел:

1. Міністерство економіки України. Загальні тенденції тіньової економіки в Україні у січні-вересні 2021 року. URL: <https://me.gov.ua/>
2. Rybalchenko L., Ryzhkov E., Ciobanu G. Global consequences of the loss of business in countries around the world caused by fraud. *Philosophy, Economics and Law Review*. 2022. Vol. 2 (1). Pp. 93-101.
3. Rybalchenko L., Ryzhkov E. Modeling economic component of national security. *Philosophy, Economics and Law Review*. 2021. Vol. 1 (1). Pp. 25-36.

Рибальченко Л. В.,
завідувач кафедри
інформаційних технологій
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат економічних наук, доцент
Чупілко Т. А.,
доцент кафедри комп'ютерних наук
та інженерії програмного забезпечення
Університету митної справи та фінансів,
кандидат технічних наук, доцент

ВИКОРИСТАННЯ ЕКСПЕРТНИХ СИСТЕМ В ПРАВООХОРОННІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Експертні системи (ЕС) – то цілий клас комп'ютерних програм, які проводять аналіз на основі знань спеціалістів у конкретній галузі, класифікують, пропонують рекомендації, консультують та ставлять «діагноз» [1].

Експертні системи створені для розв'язання задач у вузькій, конкретній ділянці експертизи. Такі системи відрізняється від інших прикладних програм тим, що моделюють механізм мислення людини стосовно до розв'язання задач у певній проблемній області. Основна увага приділяється відтворенню комп'ютерними засобами методики вирішення проблем, що застосовується експертом, тобто виконанню деякої частини задач так само (або навіть краще), як це робить експерт. Система, крім виконання обчислювальних операцій, формує певні розуміння й висновки, ґрунтуючись на тих знаннях, якими вона володіє. Знання в системі представлені, як правило, на деякій спеціальній мові й зберігаються окремо від власне програмного коду, що і формує висновки й розуміння. «Знання» – це інформація у формі правил та фактів, необхідна ЕС для того, щоб її поведінка була інтелектуальною. Таким чином, базою для роботи ЕС є знання, а точніше – їхня структурована сукупність. База знань ЕС створюється шляхом збору, систематизації, організації та індексації інформації, отриманої від спеціалістів конкретної галузі.

Важливим аспектом діяльності ЕС є вміння експертно пояснювати свої рішення користувачу, особливо в умовах неточності інформації, для того, щоб і підвищити рівень довіри до системи, і віднайти за наявності дефект роботи. Однією з основних характеристик експертної системи є її продуктивність, тобто швидкість одержання результату і його вірогідність (надійність).

Експертні системи в юриспруденції застосовують задля наступного:

- забезпечення схеми подання юридичних понять і методології перетворень для виявлення взаємозв'язків між поняттями, що в подальшому стає базою для аналізу доказової бази;

- планування та прогноз подальших дій для досягнення того чи іншого завдання;

- визначення зв'язку між вихідними даними та юридичною теорією відповідно до законодавчих актів;

- навчання.

ЕС в галузі юриспруденції – системи, які можуть вирішувати завдання з юридичної практики, інколи навіть заміняючи юриста.

Використовуючи знання експертів, що закладено в їх базу знань ЕС, система пояснює, аргументує і робить висновки.

Далі наведено два приклади ЕС, що знайшли застосування в розслідуванні злочинів на території України:

1. «STOP кілер» – дана ЕС буде версії щодо особи людини, що вчинила вбивство та його мотивів. Система адаптована до українського законодавства і містить значну базу даних, що підвищує репрезентативність результату.

В основному даною системою користуються співробітники органів кримінальної юстиції під час розслідування справ, в основі яких – вбивство.

2. «RICAS» – ЕС, створена для кримінального аналізу даних. Система в реальному часі здійснює кримінальний аналіз та пошук, що вагомо підвищує результативність розкриття злочинів по гарячих слідах, а також – раніше нерозкритих злочинів.

Система має миттєвий доступ до відеокамер на інтерактивній мапі як в реальному режимі, так і в записі, тому дозволяє оперативно відстежувати дії правопорушників, фіксувати обставини злочинів, збирати доказову базу, а також швидко реагувати на ситуації на вулицях міста.

Ці ЕС та інші сприяють підвищеній ефективності роботи правоохоронних органів шляхом автоматизації процесів пошуку доказової бази, фіксації правопорушень і прийняття рішень щодо них.

Найбільшою перевагою подібних систем у кожній області є те, що це, фактично, усі знання з певної галузі, акумульовані в одній системі. Варто зазначити, що ЕС не може приймати рішення за співробітника, її функція – якісне, об'ємне консультування.

Експертні системи в галузі права будуються на загальних та спеціальних знаннях в праві: існуючих правових концепціях, структурі правил, особистісному сприйнятті права, правової системи та підсистем, юридичної аргументації, логіці, семантиці, соціології та психології права, а також філософських теоріях, що носять загальний характер.

Список використаних джерел:

1. Експертні системи: особливості застосування. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/management/13574>
2. Мазниченко Н. Місце і значення експертних систем в області права. 2020. URL: <http://ir.library.nmu.com/bitstream/123456789/2120/1/2020.10.6-8.pdf#page=193>.

Рижков Е. В.,
*професор кафедри економічної
та інформаційної безпеки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, професор*

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ КІБЕРВІЙСЬК В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Повномасштабному вторгненню росії в Україну передувала серія глобальних кібератак на об'єкти нашої кібернетичної інфраструктури. Було атаковано понад 70 урядових та державних інформаційних ресурсів та систем. Фактично, ми отримали повномасштабну кібервійну, яка в попередні 8 років мала підготовчий період з боку агресора та безліч кібератак по відношенню до нашої країни.

Готуючись до цього, в Україні було вжито певних заходів. Так протягом 2021 року видана низка нормативних актів. Серед них Указ Президента України від 26 серпня 2021 року №446/2021 «Про невідкладні заходи з кібероборони держави» та Указ Президента України від 26 серпня 2021 року № 447/2021 «Про Стратегію кібербезпеки України» [1].